

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра виробничого та інвестиційного менеджменту

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Факультет гуманітарно-педагогічний «22» травня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СТРАТЕГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»**

Галузь знань:	D «Бізнес, адміністрування та право»
Спеціальність:	D3 «Менеджмент»
Освітня програма:	«Управління закладом освіти»
Факультет:	Гуманітарно-педагогічний
Розробник:	доцент кафедри виробничого та інвестиційного менеджменту, к.е.н., Мовчун С. В.

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни «Стратегічний менеджмент». Тематика дисципліни має економічне спрямування.

В сучасних умовах розвитку важливого значення набуває завдання досягнення організацією стабільного становища на ринку та зміцнення його конкурентних позицій. Його вирішення вимагає застосування системи управління, придатної для інноваційної, конкурентної та підприємницької реакцій на зміну в зовнішньому середовищі, що дозволяє керувати цими змінами на основі наукових методів їхнього передбачення, регулювання, пристосування до цілей організації. Такою системою є стратегічний менеджмент, що включає розробку і реалізацію стратегії організації, а також управління стратегічними проблемами. Важливість питань, що розглядаються навчальною дисципліною, полягає в тому, що майбутньому менеджеру для обґрунтування прийняття управлінських рішень необхідно знати методологію стратегічного управління, володіти відповідними методами розробки та реалізації стратегії організації, зокрема закладу аграрної освіти.

При вивченні дисципліни опановуються питання, які необхідні майбутнім менеджерам при прийнятті управлінських рішень, розробці та реалізації стратегій організації, а також при застосуванні методології стратегічного управління.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Магістр	
Спеціальність	D3 «Менеджмент»	
Освітня програма	Управління закладом освіти	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	—	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна	заочна
Рік підготовки	2	2
Семестр	3	3
Лекційні заняття	20 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	20 год.	8 год.
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	110 год.	136 год.
Індивідуальні завдання	-	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4	-

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни «Стратегічний менеджмент» полягає в засвоєнні комплексу теоретичних знань та в оволодінні практичними навичками в галузі стратегічного менеджменту, інструментарієм та методикою розроблення стратегій розвиток для прийняття ефективних, обґрунтованих та перспективно орієнтованих стратегічних рішень у процесі управління діяльністю організації на ринку.

Набуття компетентностей:

Інтегральні компетентності (ІК): Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або використання інновацій за невизначеності умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2. Здатність до спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 4. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 5. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 1. Здатність обирати та використовувати концепції методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів.

СК 4. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії і плани.

СК 7. Здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість.

СК 9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.

СК 10. Здатність до управління організацією та її розвитком.

СК 11. Здатність визначати стратегію розвитку аграрного закладу освіти, розробляти оперативний план його діяльності.

Програмні результати навчання (ПРН).

ПРН 2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення.

ПРН 3. Проектувати ефективні системи управління організаціями.

ПРН 4. Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї.

ПРН 5. Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному вимірах.

ПРН 6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимог чинного законодавства, етичні норми та соціальну відповідальність

ПРН 13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).

ПРН 14. Транслювати вміння, навички розробляти й реалізовувати стратегічний та оперативний плани розвитку аграрного закладу освіти.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Модуль № 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СТРАТЕГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ													
Тема 1. Зміст та еволюція стратегічного менеджменту	1	14	2	2	–	–	10	15	–	–	–	–	15
Тема 2. Організація як об'єкт стратегічного менеджменту	2	14	2	2	–	–	10	15	–	–	–	–	15

Тема 3. Система стратегічного менеджменту	3	14	2	2	-	-	10	16	2	2	-	-	12
Тема 4. Конкурентне середовище та конкурентні переваги стратегії менеджменту	4	14	2	2	-	-	10	15	-	-	-	-	15

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Тема 5. Стратегічний потенціал та стратегічні рішення	5	14	2	2	-	-	10	11					11
Разом за модулем 1		70	10	10	-	-	50	72	2	2	-	-	68

Модуль 2.													
ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ СТРАТЕГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ													
Тема 6. Розробка місії та стратегічних цілей менеджменту закладу аграрної освіти	6	16	2	2	-	-	12	14	-	2	-	-	12
Тема 7. Оцінювання та вибір стратегії менеджменту	7	16	2	2	-	-	12	19	2	2			15
Тема 8. Реалізація стратегічного менеджменту	8	16	2	2	-	-	12	19	2	2			15
Тема 9. Функціональні аспекти стратегічного менеджменту	9	16	2	2	-	-	12	15	-				15
Тема 10. Антикризовий менеджмент стратегічної діяльності	10	16	2	2	-	-	12	11	-				11
Разом за модулем 2		80	10	10			60	78	4	6			68
Разом		150	20	20			110	150	6	8			136

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Зміст та еволюція стратегічного менеджменту	2
2	Організація як об'єкт стратегічного менеджменту	2
3	Система стратегічного менеджменту	2/2
4	Конкурентне середовище та конкурентні переваги стратегії менеджменту	2

5	Стратегічний потенціал та стратегічні рішення	2
6	Розробка місії та стратегічних цілей менеджменту закладу аграрної освіти	2
7	Оцінювання та вибір стратегії менеджменту	2/2
8	Реалізація стратегічного менеджменту	2/2
9	Функціональні аспекти стратегічної діяльності	2
10	Антикризовий менеджмент стратегічної діяльності	2

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Зміст та еволюція стратегічного менеджменту	2/-
2	Організація як об'єкт стратегічного менеджменту	2/-
3	Система стратегічного менеджменту	2/2
4	Конкурентне середовище та конкурентні переваги стратегії менеджменту	2/-
5	Стратегічний потенціал та стратегічні рішення	2
6	Розробка місії та стратегічних цілей менеджменту закладів аграрної освіти	2/2
7	Оцінювання та вибір стратегії менеджменту	2/2
8	Реалізація стратегічного менеджменту	2/2
9	Функціональні аспекти стратегічної діяльності	2/-
10	Антикризовий менеджмент стратегічної діяльності	2/-

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Зміст та еволюція стратегічного менеджменту	10/15
2	Організація як об'єкт стратегічного менеджменту	10/15
3	Система стратегічного менеджменту	10/12
4	Конкурентне середовище та конкурентні переваги стратегії менеджменту	10/15
5	Стратегічний потенціал та стратегічні рішення	10/11
6	Розробка місії та стратегічних цілей менеджменту закладів аграрної освіти	12/12
7	Оцінювання та вибір стратегії менеджменту	12/15
8	Реалізація стратегічного менеджменту	12/15
9	Функціональні аспекти стратегічної діяльності	12/15
10	Антикризовий менеджмент стратегічної діяльності	12/11

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- командні проєкти;
- захист практичних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах.

7. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (лабораторні, практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тестування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

8. Оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання	
Модуль 1			
ОРГАНІЗАЦІЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ			
Практична робота 1. Зміст та еволюція стратегічного менеджменту	ПРН 2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення. ПРН 3. Проектувати ефективні системи управління організаціями. ПРН 4. Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї. ПРН 5. Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному вимірах. ПРН 6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимог чинного законодавства, етичні норми та соціальну відповідальність ПРН 13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).	8	
Самостійна робота 1		6	
Практична робота 2. Організація як об'єкт стратегічного менеджменту		8	
Самостійна робота 2		6	
Практична робота 3. Система стратегічного менеджменту		8	
Самостійна робота 3		6	
Практична робота 4. Конкурентне середовище та конкурентні переваги стратегії менеджменту		8	
Самостійна робота 4.		6	
Практична робота 5. Стратегічний потенціал та стратегічні рішення		8	
Самостійна робота		6	
Модульна контрольна робота 1		30	
Всього за модулем 1		100	
Модуль 2			
ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ СТРАТЕГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ			
Практична робота 6. Розробка місії та стратегічних цілей менеджменту закладів аграрної освіти	ПРН 2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення. ПРН 3. Проектувати ефективні системи управління організаціями. ПРН 4. Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї. ПРН 5. Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному вимірах. ПРН 6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимог чинного законодавства, етичні норми та соціальну відповідальність ПРН 13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу). ПРН 14. Транслювати вміння, навички розробляти й реалізовувати стратегічний та оперативний плани розвитку аграрного закладу освіти.	8	
Самостійна робота 6.		6	
Практична робота 7. Оцінювання та вибір стратегії менеджменту		8	
Самостійна робота 7.		6	
Практична робота 8. Реалізація стратегічного менеджменту		8	
Самостійна робота 8.		6	
Практична робота 9. Функціональні аспекти стратегічного менеджменту		8	
Самосійна робота 9.		6	
Практична робота 10. Антикризовий менеджмент стратегічної діяльності		8	
Самостійна робота 10		6	
Модульна контрольна робота 2.		30	
Всього за модулем 2		100	
Навчальна робота		(M1 + M2) / 2 × 0,7 ≤ 70	
Залік			30
Всього за курс	(Навчальна робота + залік) ≤ 100		

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час модульних контрольних робіт та екзаменів заборонені. Статті, тези доповідей, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. Навчання може відбуватися самостійно, індивідуально, із консультування у разі потреби.

9. Навчально-методичне забезпечення

1. Електронний навчальний курс «Стратегічний менеджмент»: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2154>

2. Навчально-методичний комплекс вивчення дисципліни «Стратегічний менеджмент» (робоча програма навчальної дисципліни, курс лекцій, ілюстративні матеріали).

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Choori A., Kazemi M. Strategic Management in the Digital Age: A Review of Decision-Making Frameworks. International Journal of Innovation Management and Organizational Behavior. 2023. Vol. 3(2). P. 21–32. <https://www.researchgate.net/publication/378927677>

2. Journal of Business Strategy (Emerald Insight). <https://www.emerald.com/insight/publication/issn/0275-6668>

3. Mintzberg H., Ahlstrand B., Lampel J. Strategy Safari: A Guided Tour Through the Wilds of Strategic Management. 2nd ed. Pearson Education, 2020. <https://www.pearson.com/store/p/strategy-safari/P100000731828>

4. Porter M. E. Competitive Strategy: Techniques for Analyzing Industries and Competitors. Free Press, 2008. 432 p. <https://www.hbs.edu/faculty/Pages/item.aspx?num=193>

5. Strategic Organization (SAGE Journals). <https://journals.sagepub.com/home/SOQ>

6. Thompson A. A., Peteraf M. A., Gamble J. E., Strickland A. J. *Crafting and Executing Strategy: The Quest for Competitive Advantage*. 23rd ed. McGraw-Hill Education, 2022. <https://www.mheducation.com/highered/product/crafting-executing-strategy-thompson-peteraf/M9781260261546.html>
7. Velykykh K. Strategic planning as an effective tool of organisational change. *Municipal Economy of Cities*. 2024. № 2(183). С. 43–47. <https://khg.kname.edu.ua/index.php/khg/article/view/6242>
8. Афанасьєв М. Ю., Трофимова Т. Ю. *Стратегічний менеджмент: навчальний посібник*. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. 200 с. <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/25045>
9. Гордієнко О. І., Кузьмін О. Є., Мельник Л. М. *Стратегічне управління підприємством: підручник*. Львів: Новий Світ 2000, 2021. 400 с. <https://www.libcat.if.ua/opac/index.php?url=/notices/index/IdNotice:207402/Source:default>
10. Дмитренко Г. А., Васильєва Л. О. *Стратегічний менеджмент: курс лекцій*. Дніпро: НМетАУ, 2020. 130 с. http://ds.knmu.edu.ua/bitstream/123456789/282/1/Strategichniy_menedzhment_lekcii.pdf
11. Квасній Л. І., Мельник Г. В. *Стратегічний менеджмент: навчально-методичний посібник*. Тернопіль: ТНЕУ, 2021. 180 с. <http://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/35771>
12. Кваша С. М., Власюк О. С. *Стратегічне управління економікою: навчальний посібник*. К.: ННЦ «Інститут аграрної економіки», 2021. 312 с. <https://lib.znau.edu.ua/jspui/handle/123456789/12219>
13. Кравченко О. В. *Strategic accounting and analysis in the management of the enterprise: монографія*. Прага: OKTAN PRINT, 2021. 151 с. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/84258>
14. *Національна стратегія розвитку малого та середнього підприємництва в Україні на 2017–2020 роки*. <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=dc4f0b4c-4024-4081-b24f-f1c61f2c8b53>
15. Петруня Ю. Є. *Стратегічний менеджмент: навчальний посібник*. К.: Центр учбової літератури, 2020. 304 с. <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/174597>
16. Про основи національної безпеки України. Закон України <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>
17. Про стратегічне планування розвитку територій України. Закон України від 17.06.2020 № 645-IX. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/645-20#Text>
18. Семенча І. Є., Гордієнко С. О. *Формування стратегії розвитку бізнесу в умовах кризи. Економічний простір*. 2022. № 181. С. 143–150. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/181-25>
19. Сус Т., Ємець О., Мовчун С., Судук Н., Цюпа О. *Інноваційний розвиток аграрного сектора: моделі фінансування та оцінка впливу фінансування на регіональному рівні. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики*. 2023. Том № 2 (49). С. 181–1893. (Scopus; Web of Science)

20. Yulia Vichnevska, Victor Ladychenko, Olena Uliutina, Juliia Kanaryk, Svstlana Movchun. *Regulatory and Legal Pravision of Alternative Sources of Energy as a Component of Energy Sector of the Economy. Studies of Applied Economics. Estudios de Economia Aplicada. Volume 39-9, September 2021. PP 2-11. // ISSN:1133-3197. DOI: 10.25115/eea.v39i9.5786. URL: <https://ojs.ual.es/ojs/index.php/eea> (Scopus)*
21. Стратегія розвитку промисловості та цифрової економіки до 2030 року: Постанова Кабінету Міністрів України № 1016 від 28.09.2022. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1016-2022-n#Text>
22. Сумець О. М. Стратегічний менеджмент: підручник. Харків: ХНУВС, 2021. 208 с. <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/10134>